

4. Wat Jezus deed

DOELSTELLINGEN

- De kinderen leren dat Jezus mensen opriep om Hem te volgen en tot inkeer te komen, omdat het koninkrijk van God dichtbij was gekomen.
- De kinderen leren dat Jezus tijdens Zijn leven al liet zien wat het koninkrijk van God betekende, door mensen te genezen, te vergeven en te zegenen.
- De kinderen kunnen de verschillende 'handelingen' van Jezus op aarde verbeelden.
- De kinderen wisselen met elkaar uit of zij zelf ook kunnen doen wat Jezus deed.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

Deze bijeenkomst gaat over wat Jezus deed toen Hij op aarde was. Natuurlijk valt er meer te zeggen over het leven van Jezus, bijvoorbeeld over de betekenis van Zijn lijden, sterven en opstaan en de betekenis daarvan voor het navolgen van Hem. Maar in deze bijeenkomst is er specifiek aandacht voor Jezus' handelingen. Jezus genas, vergaf en zegende. Steeds weer riep Hij de mensen daarbij op om zich te richten op het koninkrijk van God. Deze focus op wat Jezus daadwerkelijk deed, is bedoeld om de kinderen concreet kennis te laten maken met Jezus en Zijn werk op aarde.

Jezus was in Zijn tijd niet de enige die genas, vergaf en zegende. Er waren veel meer rondtrekkende predikers. Jezus was één van de velen. Al deze rabbi's probeerden op hun manier de eigen tijd te duiden met behulp van de Wet en de Profeten. Deze werden iedere sabbat gelezen en uitgelegd in de vele synagogen van Israël. Wat was de betekenis van de Romeinse onderdrukking van de joden? Wat werd hierover gezegd door de Wet en de Profeten? En hoe moest je je dan opstellen? Welke houding moest je als goede gelovige aannemen? En vooral: hoe kon je in deze moeilijke situatie het goede doen?

Niet alleen rondtrekkende predikers probeerden de mensen hierbij te helpen. Er waren ook allerlei stromingen die ieder hun eigen antwoorden hadden: de Essenen, die zich terugtrokken uit de samenleving en in een soort kloosterorde leefden; de farizeeën, die midden in de samenleving stonden en zo goed mogelijk probeerden de joodse Wet te onderhouden; de zeloten, die zich ook politiek en militair tegen de Romeinen organiseerden, en ga zo maar door.

Jezus was zich goed bewust van de situatie waarin het joodse volk verkeerde. Hij was daar immers zelf ook een onderdeel van. Uiteindelijk speelde de Romeinse machthebber in Jeruzalem, Pontius Pilatus, zelfs een belangrijke rol in Jezus' veroordeling tot de dood. Jezus 'heeft het geweten'. Toch koos Hij niet voor verzet en evenmin voor vlucht. Jezus riep mensen op om zich niet blind te staren op de bestaande situatie of op het verleden, maar om zich te richten op het koninkrijk van God. Wie zich richt op het koninkrijk van God, gaat beslist anders kijken naar de wereld en naar de mensen. Dat 'anders kijken' liet Jezus daadwerkelijk zien door mensen te genezen, te vergeven en te zegenen. Hij sprak er niet alleen over; Hij deed het ook. Hij liet zien dat God alle mensen onvoorwaardelijk liefheeft, juist ook die mensen waarvan men zei dat ze eigenlijk niet meetelden (zie bijvoorbeeld Marcus 10: 13-16). Jezus zegt in de evangeliën dat het koninkrijk van God doorbreekt op zo'n moment van genezing, vergeving of zegening (zie bijvoorbeeld Lucas 11: 20).

In Zijn tijd waren deze handelingen van Jezus ongezien en ongehoord. Er waren wel meer mensen die spraken over het koninkrijk van God en over een andere, nieuwe tijd. Maar Jezus was de enige die verkondigde dat dit koninkrijk niet alleen iets was van de toekomst, maar ook van het hier en nu – én dat mensen zich zonder voorwaarden bij dit koninkrijk konden aansluiten en konden doen en leven zoals Hij.

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Jezus riep de mensen van Zijn tijd op om tot inkeer te komen en zich te richten op het koninkrijk van God. Christenen geloven dat Hij dat ook vandaag de dag nog doet. Wat betekent deze oproep voor je?
- Kun je een of meer of momenten van inkeer aanwijzen in je eigen leven? Zo ja, wat gebeurde er toen? Ben je toen anders gaan kijken naar de mensen en de dingen om je heen? Wat zou je hierover kunnen en willen delen met de kinderen?

- Christenen geloven dat het doorbreken van het koninkrijk van God tot op de dag van vandaag doorgaat. Zie jij dat ook om je heen? Zo ja, waar dan?
- Helpen de handelingen van Jezus (genezen, vergeven en zegenen) je bij het herkennen van het koninkrijk van God in onze tijd? Wat zeggen deze handelingen je over de onvoorwaardelijke liefde van God voor mensen?
- Wat betekenen de handelingen van Jezus voor je? Nodigen Zijn handelingen je uit om Hem na te volgen, om te doen wat Hij deed? Waarom wel of niet?

Praktische voorbereiding

Geef de kinderen zo mogelijk een kopie van werkblad 4.1 mee vóór de bijeenkomst. Vraag hun dan om het werkblad thuis in te vullen. De opdracht staat op het werkblad. Het ingevulde werkblad zal besproken worden tijdens de bijeenkomst, dus geef duidelijk aan dat de kinderen het dan weer moeten meebrengen.

Het is echter ook mogelijk om een vervangende opdracht te doen in plaats van werkblad 4.1 (zie *Verkenning*).

BENODIGDHEDEN

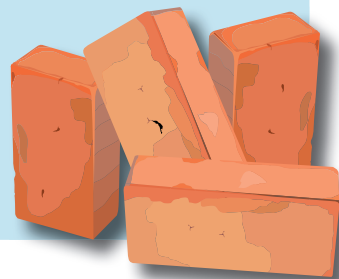
Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Een grote kaars en iets om deze mee aan te steken;
- Een waxinelichtje voor alle kinderen;
- Kopieën van alle werkbladen voor alle kinderen (werkblad 4.1 mogelijk van tevoren meegegeven, zie VOORBEREIDING);
- Pennen;
- Bijbels (NBV) voor alle kinderen;
- Vijf vellen papier (A5-formaat).

Neem de vellen papier en schrijf op elk vel een grote letter: O, I, K, IJ, K. Verstop deze vellen van tevoren in de catecheseruimte.

PROGRAMMA

5 minuten

Opening

Heet de kinderen van harte welkom. Laat hen in een kring om de tafel gaan zitten. Zet de grote kaars op tafel en geef ieder kind een waxinelichtje. Steek de grote kaars aan. Vertel dat veel christenen op zondag in de kerkdienst een (paas)kaars aansteken om te laten zien dat zij geloven dat Jezus, de Zoon van God, ook aanwezig wil zijn. Hij is erbij. Dat geldt ook voor deze bijeenkomst. Vraag de kinderen om hun waxinelichtjes aan te steken aan de grote kaars en deze bij de grote kaars te zetten. Vraag de kinderen dan om even stil te zijn.

Je zou na het moment van stilte kunnen vertellen dat het aansteken van een kaars teruggaat op een heel oud christelijk gebruik. De eerste christenen staken 's morgens en 's avonds al een kaars aan om te laten zien dat het licht sterker is dan de duisternis. Je ziet vooral hoe sterk het licht is, als je een kaars aansteekt in een ruimte die helemaal donker is. Zo sterk als dat licht is Jezus ook, geloofden de eerste christenen. En wij geloven dat nog steeds. Laat de kinderen hun waxinelichtjes voorzichtig uitblazen. Laat de grote kaars zo mogelijk branden en zet deze op een veilige plaats.

5-10 minuten

Verkenning

Als je werkblad 4.1 van tevoren aan de kinderen had meegegeven (zie VOORBEREIDING), vraag hun dan om het ingevulde werkblad er even bij te pakken. Had je werkblad 4.1 niet van tevoren uitgedeeld, doe dat dan nu en laat het ter plekke invullen.

Op het werkblad staan vier werkwoorden: prediken, genezen, vergeven en zegenen. Bespreek kort met de kinderen of ze weten waar dit gebeurt en wie dit doet. Waarschijnlijk herkennen ze de woorden uit de kerk, als handelingen van de predikant. En misschien kennen ze het woord 'vergeven' ook wel van thuis: misschien hebben hun ouders of opvoeders hun weleens iets vergeven wat ze verkeerd hadden gedaan. Vertel dat dat niet voor niets is. Het is geen toeval. Het gaat hier namelijk om de dingen die Jezus ook deed toen Hij op aarde was. Vertel de kinderen dat je daarom in deze bijeenkomst aandacht wilt besteden aan deze vier werkwoorden. Houd het kort: het gaat hier slechts om een eerste kennismaking met het thema.

25 minuten

Verdieping

Verdeel de groep in twee kleinere groepen. Deel kopieën van werkblad 4.2 uit. Op het werkblad staan vier Bijbelteksten. Iedere tekst heeft iets te maken met wat Jezus deed toen hij op aarde was: prediken (Matteüs 4: 17), genezen (Lucas 14: 1-4), vergeven (Matteüs 9: 1-2) en zegenen (Marcus 10: 13-16). Weten de kinderen welk stukje tekst bij welk werkwoord hoort? Maak er een wedstrijdje van, als dit past bij jouw groep. Welke groep is als eerste klaar?

Vraag de kinderen na afloop hoe ze hebben gezien welk stukje tekst bij welk werkwoord hoort. Als de kinderen dit kunnen, vraag hun dan ook om te laten zien waar deze stukjes tekst in de Bijbel staan.

Deel kopieën van werkblad 4.3 uit. Vertel de kinderen dat ze op dit werkblad weer de vier werkwoorden zien: wat Jezus deed toen hij op aarde was. Deze vier werkwoorden laten ook iets zien van waar alles om draaide bij Jezus. Maar wat is dat dan? Er ontbreken nog vijf letters van dit belangrijke woord. Geef aan dat je die ontbrekende letters in de catecheseruimte hebt verstopt. Hoe snel kunnen de kinderen de letters vinden en het woord compleet maken? Als ze het lastig vinden, kun je erop wijzen dat het woord voorkomt op werkblad 4.2: in de Bijbeltekst die hoort bij het werkwoord 'prediken'. (Het antwoord is 'koninkrijk': het koninkrijk van God.)

Vertel de kinderen vervolgens dat de tijd waarin Jezus leefde niet gemakkelijk was. De Israëlieten werden onderdrukt door een ander volk, de Romeinen, en ze wachtten al heel lang op bevrijding. Jezus vertelde hun dat ze nu al burgers konden worden van een nieuw koninkrijk: het koninkrijk van God. Jezus praatte (predikte) daar niet alleen over; Hij liet ook zien wat dat nieuwe rijk dan was. Dat deed Hij door mensen te genezen, te vergeven en te zegenen. Daarmee gaf Jezus namens God een nieuwe kans aan mensen en liet Hij hun zien hoeveel God van hen hield. Jezus zei tegen de mensen: steeds als Ik dat doe, is het koninkrijk van God er, en jullie kunnen dat ook, maar dan moet je wel willen geloven in de liefde van God en in Zijn koninkrijk. Dat kost weleens wat moeite, net als het zoeken van de ontbrekende letters zojuist. Maar uiteindelijk zal het koninkrijk van God 'compleet' zijn. Dan zal het overal te vinden zijn.

Praat hier kort over door met de kinderen. Is er iets wat ze niet begrijpen? Maak naar wens gebruik van de ACHTERGRONDINFORMATIE. Let op: praat nog niet over wat dit betekent voor de kinderen zelf.

20 minuten

Verwerking

Laat de kinderen in een kring gaan staan. Jezus predikte, genas, vergaf en zegende. Maar hoe zag dat er eigenlijk uit? Vraag de kinderen om de vier woorden een voor een uit te beelden in tweetallen. Lukt dat? Wat is er nou typisch aan prediken, genezen, vergeven en zegenen? Bij prediken kun je bijvoorbeeld je handen aan je mond zetten: je wilt immers graag dat de mensen horen wat je te zeggen hebt. Genezen kun je bijvoorbeeld doen met een zalfje dat je op iemands huid smeert. Vergeven is al lastiger. Vergeven betekent dat iemand een nieuwe kans krijgt, en dat kun je bijvoorbeeld uitbeelden door iemand te helpen om op te staan en weer

verder te gaan. Iemand zegenen kun je bijvoorbeeld uitbeelden door je hand voorzichtig op iemands hoofd te leggen. Laat de kinderen rustig even experimenteren. Vraag hun tot slot om samen de vier werkwoorden uit te beelden.

Zeg dat de kinderen dus ook kunnen doen wat Jezus deed: prediken, genezen, vergeven en zegenen: ze hebben het immers net uitgebeeld. Of ligt het toch ietsje ingewikkelder? Bespreek met de kinderen of we ook meer zouden kunnen dan 'nadoen' wat Jezus deed. Kunnen wij prediken, genezen, vergeven en zegenen? Wijs er opnieuw op dat Jezus zegt dat we dat inderdaad kunnen, als we willen geloven in de liefde van God voor alle mensen.

Bedenk samen met de kinderen enkele eenvoudige voorbeelden van hoe wij kunnen doen zoals Jezus deed en daarmee iets kunnen laten merken van de liefde van God. Geef zo nodig wat voorbeelden. Misschien wordt iemand die niet zo goed over zichzelf denkt, wel beter als iemand een keer zijn of haar goede kanten benadrukt. En misschien moeten we wat vaker tegen elkaar zeggen: het geeft niet wat je hebt gedaan, laten we samen opnieuw beginnen. Benoem hierbij ook enkele voorbeelden uit je eigen leven. Het is niet erg als er bij een bepaald werkwoord geen aansprekende voorbeelden worden gevonden: het gaat erom dat de kinderen beseffen dat zij net als Jezus daadwerkelijk iets van de liefde van God aan mensen kunnen laten zien.

5 minuten

Afsluiting

Pak de grote kaars (en steek die zo nodig opnieuw aan). Deel weer waxinelichtjes uit en vraag de kinderen om deze weer aan te steken aan de grote kaars. Vraag de kinderen om daarna even stil te zijn en te bedenken hoe zij de komende week iets zouden kunnen laten zien van de liefde van God. Zeg erbij dat het niet erg is als ze nu even niets kunnen bedenken: dat kan later ook nog.

Blaas samen de waxinelichtjes en de grote kaars uit. Moedig de kinderen aan om werkblad 4.3 te bespreken met hun ouders of verzorgers.

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

BIJLAGEN

1. Werkblad 4.1 – Werkwoorden
2. Werkblad 4.2 – Jezus' werk
3. Werkblad 4.3 – De kern van de zaak